

---

10 Eurogroep/Ecofin-Raad (AO d.d. 12/3)

Aan de orde is het **VAO Eurogroep/Ecofin-Raad (AO d.d. 12/3)**.

De voorzitter:

Aan de orde is het VAO Eurogroep/Ecofin-raad. Ik heet de minister van Financiën en de staatssecretaris van Financiën, belast met de onderwerpen fiscaliteit en Belastingdienst van harte welkom. Ik heet ook de Kamerleden en de mensen die dit debat volgen hartelijk welkom.

Ik geef graag als eerste het woord aan de heer Nijboer. Hij spreekt namens de fractie van de Partij van de Arbeid.

De heer Nijboer (PvdA):

Dank u wel, voorzitter. De minister van Financiën concludeerde in zijn tweede termijn van het algemeen overleg dat er heel veel steun in de Kamer is voor de aanpak van de economische gevolgen. Dat heb ik wat anders gepercipiëerd. Ik was in ieder geval heel kritisch en ik heb ook van collega-partijen behoorlijk wat kritische opmerkingen gehoord. Als het gaat om het tegengaan van de effecten op zelfstandigen, om de effecten op de economie, om de plannen die er liggen, dan is er daar best kritiek op. Daar heb ik ook een motie over.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het coronavirus een enorme impact zal hebben op de Nederlandse economie, bedrijven en werkgelegenheid;

overwegende dat specifieke sectoren zoals de horeca, congrescentra, hotels, openbaar vervoer, luchtvaart, concerten, musea en kleine ondernemers hard geraakt zullen worden;

overwegende dat alleen generieke maatregelen als deeltijd-WW of uitstel van belastingbetaling onvoldoende zijn;

verzoekt het kabinet om sectorspecifieke maatregelen te nemen en een economisch stimuleringspakket voor te stellen, deze morgen in de ministerraad te bespreken en de Kamer op zeer korte termijn te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Nijboer. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 1659 (21501-07).

De heer Nijboer (PvdA):

Voorzitter. Maandag en dinsdag zijn de eurogroep/Ecofin-vergaderingen. Ik heb ook nog een motie die zich daar specifiek op richt. De andere motie is ook actueel, maar over deze motie moet ook nog vandaag worden gestemd.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het coronavirus waarschijnlijk een enorme economische impact zal hebben;

overwegende dat een strikte toepassing van het Stabiliteits- en Groeipact landen kan belemmeren om verstandig macro-economisch beleid te voeren;

verzoekt het kabinet zich in de vergaderingen van de eurogroep/Ecofin in te zetten om landen de ruimte te bieden voor stimuleringspakketten om het economische en maatschappelijke leed van deze pandemie te ledigen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Nijboer. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 1660 (21501-07).

De heer Nijboer (PvdA):

Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter:

Hartelijk dank. Dan geef ik nu het woord aan de heer Alkaya. Hij spreekt namens de fractie van de SP. Gaat uw gang.

De heer Alkaya (SP):

Dank u wel. Ik heb twee moties.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het coronavirus en de maatregelen die overheden in het kader van de volksgezondheid terecht nemen, economisch flinke effecten kunnen hebben;

van mening dat er plannen klaar dienen te liggen om de economie te stimuleren wanneer er vraaguitval en verlies van banen dreigt;

verzoekt de regering op korte termijn mogelijke stimuleringsmaatregelen uit te werken die kunnen worden ingezet wanneer de economische situatie daarom vraagt, en deze met de Kamer te delen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Alkaya. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 1661 (21501-07).

De heer **Alkaya** (SP):
De volgende motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat er binnen de Europese Unie een markt voor zogenaemde non-performing loans wordt opgetuigd;

van mening dat mensen met schulden hiervan niet de dupe mogen worden;

verzoekt de regering zich te verzetten tegen een stelsel waarin welvaartsverschuiving plaatsvindt van schuldenaars naar investeerders en waarbij een steeds harder regime ten opzichte van schuldenaars wordt gevoerd;

verzoekt de regering tevens dit te monitoren en de Kamer hierover blijvend te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Alkaya. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 1662 (21501-07).

Hartelijk dank. Dan geef ik nu het woord aan de heer Azarkan. Hij spreekt namens de fractie DENK. Gaat uw gang.

De heer Azarkan (DENK):

Voorzitter. Toen Draghi als ECB-president aantrad, sprak hij als eerste de woorden "whatever it takes" uit. En dat zagen we ook vandaag in de brief van de minister: ik zal doen wat noodzakelijk is. Verder zijn er een aantal maatregelen aangekondigd die op de korte termijn soelaas bieden.

We hebben in het AO Eurogroep/Ecofin-Raad met elkaar gesproken en gevraagd of we regelmatig op de hoogte gehouden kunnen worden. Ik heb daarover een motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de coronacrisis niet alleen enorme medische en maatschappelijke, maar ook grootschalige economische gevolgen heeft;

overwegende dat de minister een aantal maatregelen voor de korte termijn heeft genomen, gericht op ondersteuning van het bedrijfsleven;

verzoekt de minister om de Kamer wekelijks te updaten over de effecten van deze maatregelen, de toereikendheid ervan, en mogelijke nieuwe noodzakelijke maatregelen te delen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Azarkan. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 1663 (21501-07).

De heer Azarkan (DENK):

Dan iets over de ECB. We zagen al dat de president van onze centrale bank niet zo tevreden was over het vorige opkoopprogramma. Nou heeft de nieuwe president van de ECB er een schepje bovenop gegooid: nog weer 120 miljard erbij, boven op de 240 miljard. Dat kan voor onze pensioenen, maar ook voor onze spaartegoeden gevolgen hebben. Daarom de volgende motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de ECB vooralsnog niet tot een nieuwe rentestap heeft besloten;

overwegende dat er gezien de ontwikkeling van de economische situatie mogelijk wel druk zal komen om de beleidsrentes nog verder te verlagen, wat ook weer door zal werken op de kapitaalmarktrentes;

overwegende dat de pensioengerechtigden en spaarders niet de dupe mogen worden van nieuwe stappen van de ECB;

verzoekt de regering te bevorderen dat de banken niet zullen overgaan tot een negatieve spaarrente op spaartegoeden tot €100.000,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Azarkan. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 1664 (21501-07).

Dank u wel. Dan zijn we volgens mijn administratie aan het einde gekomen van de inbreng van de zijde van de Kamer. De minister heeft behoefte aan een korte schorsing.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

De voorzitter:

Het woord is aan de minister voor de beantwoording van de gestelde vragen en een appreciatie van de moties.

Minister Hoekstra:

Voorzitter. Dank voor de moties en de opmerkingen en de steun in het debat. De eerste motie van de heer Nijboer, de motie op stuk nr. 1659, moet ik ontraden. Ik heb veel gezegd wat een heel eind deze richting uit gaat, maar een stimuleringspakket plus sectorspecifieke maatregelen is voor een deel te smal en voor een deel ook weer anders dan hoe het kabinet het net gezegd heeft.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 1659 wordt ontraden.

Minister Hoekstra:

Inderdaad. Dan de tweede motie van de heer Nijboer, de motie op stuk nr. 1660. Bij deze motie is iets soortgelijk aan de hand. Volgens mij heb ik in het debat juist aangegeven dat je alle flexibiliteit die er bestaat in het Stabiliteits- en Groeipact ten volle moet willen benutten. Overigens zouden er ook andere maatregelen onder die flexibiliteit moeten vallen dan alleen maar stimuleringspakketten, vooral ook, zoals veel leden van de Kamer opgemerkt hebben, omdat het in ieder geval op dit moment nog vooral een aanbodprobleem is en geen vraagprobleem. Ik zit dus behoorlijk pragmatisch en ook flexibeler in de discussie. Ik zal dat ook uitdragen. Maar wat het kabinet in deze motie verzocht wordt, is weer net anders en gaat ook verder.

De voorzitter:

Daarmee is de motie op stuk nr. 1660 ontraden. Ik zie dat de heer Nijboer een vraag heeft.

De heer Nijboer (PvdA):

Ik vraag de minister waar dan precies het verschil zit. In de overwegingen spreek ik over "een strikte toepassing van het Stabiliteits- en Groeipact". Ik heb het precies proberen te formuleren — ik had weinig tijd, dat geef ik de minister mee — juist om ruimte te geven. Ik dacht dat die ruimte ook werd geboden door de minister, bijvoorbeeld door aan Italië, waar het coronavirus echt de grootste economische impact heeft, niet de 3% van het Stabiliteits- en Groeipact heel strikt op te leggen. Ik dacht dat de minister het daarmee eens was. Dus ik had eigenlijk verwacht dat de minister zou zeggen: goede motie, laat de Kamer dat ook uitspreken.

Minister Hoekstra:

Die ruimte biedt het SGP natuurlijk. Het SGP biedt de mogelijkheid om die 3% niet te handhaven. Als de heer Nijboer dat zou hebben opgeschreven, had ik de motie "oordeel Kamer" kunnen geven. Het ruimte bieden voor stimuleringspakketten suggereert ten eerste dat het alleen om stimuleringspakketten zou gaan. Ik denk dat je landen ook flexibiliteit zou moeten bieden om bijvoorbeeld kosten voor volksgezondheid af te dekken. Ten tweede is dit volledig open ended. Als de heer Nijboer zegt "bij nader inzien ga ik een motie opstellen die aansluit bij de woorden van

de minister in het AO", dan laat ik het oordeel over die motie vanzelfsprekend aan de Kamer.

De voorzitter:

Afrondend de heer Nijboer.

De heer Nijboer (PvdA):

Als ik uit het dictum van de motie de woorden "voor stimuleringspakketten" schrap, kan de minister dan met de motie leven? In dat geval wordt in de motie verzocht "ruimte te bieden om het economische en maatschappelijke leed van deze pandemie te ledigen".

Minister Hoekstra:

Ook dat is weer helemaal open ended. Volgens mij zijn het precies de piketpalen die ik ook in het antwoord op een van de vragen van mevrouw De Vries heb geslagen. Ik ben er echt voor om landen de ruimte te bieden die het SGP biedt. Dat kan ook best voor een deel gaan over stimulering, maar het is echt breder en niet alleen maar dat. Nogmaals, het gaat hier over een probleem met name aan de aanbodzijde van de economie. Ik denk dat de heer Nijboer dat met mij eens zal zijn. Dat ten eerste.

Ten tweede willen wij ook niet dat wij dat hele systeem nu in één keer om zeep helpen. Mijn uitnodiging naar de heer Nijboer zou zijn om het nog iets specifieker te maken. Ik zit er met een positieve grondhouding in waar het gaat om de bewoordingen die ik zelf ook heb gebruikt. Ik wil graag naar een aangepaste motie kijken.

Die positieve grondhouding zal ik meteen tot uitdrukking proberen te brengen in mijn oordeel over de volgende motie.

De voorzitter:

Voordat u daartoe overgaat, de heer Nijboer.

De heer Nijboer (PvdA):

Wij stemmen over tien minuten. Volgens mij heb ik heel veel ruimte geboden, maar de minister heeft de motie ontraden. Dan moet de Kamer het maar zeggen.

De voorzitter:

Dank u wel. De motie op stuk nr. 1660 wordt ontraden.

Minister Hoekstra:

Nogmaals, ik wil daar best naar kijken. Dat wil ik ook laten zien ten aanzien van de motie op stuk nr. 1661, die een eind in die richting gaat. Laat ik zeggen hoe ik die zou willen interpreteren. Ik interpreteer die motie zo dat het hier gaat om maatregelen, niet uitsluitend om stimuleringsmaatregelen, maar om maatregelen. Dat is een.

Ten tweede gaat het precies om wat ik heb gezegd over hetgeen het kabinet van plan is om te doen, namelijk de Kamer te blijven updaten over het totale pakket aan maatregelen dat wij al hebben ingezet en wat wij daar nog aan toevoegen. Dat sluit volgens mij ook aan bij het AO. Met

die inkleding zou ik het oordeel over de motie op stuk nr. 1661 aan de Kamer kunnen laten. Nogmaals, ik zou dat bij de motie op stuk nr. 1660 ook best willen doen als we daar tot een vergelijk kunnen komen.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 1661 krijgt met de uitleg van de minister het oordeel Kamer. Ik zie de heer Alkaya instemmend knikken.

Minister Hoekstra:

Dan de motie op stuk nr. 1662. Ik ben het eens met het stukje van de considerans dat mensen met schulden niet de dupe mogen worden. Ik ben op zichzelf best bereid om het tweede stuk van het verzoek, namelijk om te monitoren, te delen. In het eerste stuk van het verzoek ligt echter veel ideologie besloten. Dat kan echt niet. Dus de motie zoals die nu voorligt, moet ik ontraden.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 1662 wordt ontraden.

Minister Hoekstra:

De motie op stuk nr. 1663 van de heer Azarkan gaat over het wekelijks updaten en over mogelijke nieuwe maatregelen. Mag ik de motie zo interpreteren dat ik de Kamer met regelmaat update? Ik kan me voorstellen dat dat in sommige gevallen meer dan één keer per week is, maar ik kan me ook voorstellen dat er soms een week lang niets te melden is en dat het dan ook geen zin heeft. Als ik hem nu toezeg dat ik dat met regelmaat zal doen, dan kan ik deze motie ook oordeel Kamer geven, want dat is ook precies wat het kabinet van plan is.

De heer Azarkan (DENK):

Ik zal dat veranderen in: regelmatig updaten.

Minister Hoekstra:

Dank.

De motie-Azarkan (21501-07, nr. 1663) is hier aangepast en heeft dan dus het oordeel Kamer.

Minister Hoekstra:

Ja. En nogmaals dank richting de heer Azarkan voor zijn appreciatie van de dingen die het kabinet van zins is te doen.

Dan de motie op stuk nr. 1664. Die is makkelijk, want die motie kan ik oordeel Kamer geven ten aanzien van het verzoek, want we hebben al helder tegen de banken gezegd dat we niet willen dat er een negatieve spaarrente komt op spaartegoeden onder €100.000. Ten aanzien van de overweging heb ik wel bezwaar, want het suggereert dat door de stappen van de ECB de spaarders en pensioengerechtigden de dupe worden. De heer Azarkan zal begrijpen dat ik dat niet voor rekening van het kabinetsbeleid kan nemen, hoezeer ik ook zie dat een deel van de effecten negatief uitpakt.

De heer Azarkan (DENK):

Oordeel Kamer, voorzitter?

Minister Hoekstra:

Nee, mijn verzoek zou zijn om die laatste considerans iets subtieler te verwoorden. Dan kan ik het oordeel aan de Kamer laten, want ik ben het eens met het dictum dat gaat over €100.000.

De heer Azarkan (DENK):

Als de minister met een tekstvoorstel komt ...

Minister Hoekstra:

Op sommige zwakke momenten ben ik voorstander van een klein beetje gezond monisme, maar dit gaat wel heel ver.

De heer Azarkan (DENK):

Ik ga het iets anders omschrijven.

De voorzitter:

Dan wil ik even een oordeel van de minister hebben, want de motie blijft ongewijzigd?

Minister Hoekstra:

Nee, hij gaat de motie ...

De voorzitter:

Ik hoor de heer Azarkan zeggen dat hij de motie niet gaat wijzigen. O, wel gaat wijzigen? Dan moet even duidelijk zijn hoe de wijziging eruit gaat zien.

Minister Hoekstra:

Om de heer Azarkan te helpen: mocht de heer Azarkan het zo formuleren dat het beleid van de ECB in het lage renteklimaat ook gevolgen heeft voor pensioengerechtigden en spaarders, dan zijn we volgens mij helemaal thuis.

De heer Azarkan (DENK):

Ik haal de tweede overweging eruit.

De voorzitter:

De motie wordt aangepast. De tweede overweging wordt geschrapt. Daarmee heeft de motie het oordeel Kamer. Dank u wel voor deze duidelijkheid.

De beraadslaging wordt gesloten.

De voorzitter:

Daarmee zijn we aan het einde gekomen van de beantwoording door de minister. Ik dank de minister en de staatssecretaris voor hun aanwezigheid en dank aan de Kamerleden voor hun aanwezigheid. Daarmee kan ik dit voortgezet algemeen overleg beëindigen. Ik geef aan de Kamer mee

dat wij over tien minuten stemmen over de ingediende moties.

De vergadering wordt van 17.22 uur tot 17.35 uur geschorst.

Voorzitter: Arib